

עכשיו מעונן:

שינויים במשמעות של מקום ושל זמן עם המעבר לסביבת עלמא

יום עיון:

מערכת עלמא בספריית אוניברסיטת חיפה
מתיאוריה למעשה

13 בדצמבר 2016
שרון שפירא-גלאובר
shapira@univ.haifa.ac.il

עכשיו מעונן

- המידע אינו מאוכסן ומתוחזק מקומית בספרייה וחלים עליו תהליכים שאינם בשליטת הספרייה
- אפשרות להמיר יצירה מקומית של מידע בקישור למידע חיצוני

מה מעונן לאוהבי שמש

□ תהליכי עדכון

- מעכבים הגעת מידע ממערכת הניהול לכלי הגילוי

□ תלות בגורמים חיצוניים לספריה

- לצורך פתירת סוגיות העשויות להיות אקוטיות מבחינתה

□ דרישה להאחדה של נתונים ולעבודה

בסטנדרטים סטנדרטיים

- חוסר סובלנות כלפי מידע לא סטנדרטי

מה מעונן לאוהבי גשם

- עבודה המתבצעת על ידי גורם אחד יכולה לשמש קהילה של משתמשים
- פיתוחים הנעשים עבור גורם אחר יכולים לשמש קהילה של משתמשים
- צרת רבים מתועדפת גבוה על ידי אקסליבריס
- דרישה להאחדה של נתונים ולעבודה בסטנדרטים סטנדרטיים המקלה על שיתוף נתונים

התהליך הנבחן: השימוש שעושה הספרייה ברשומות זיהוי

□ שלב א':

- מיקוד הנושא והחלטה באם הוא רלוונטי לעבודת הספרייה בסביבת עלמא
- אם התשובה היא "לא רלוונטי"
- יש לבדוק האם ניתן שלא להעביר לעלמא נתונים שטופלו באל"ף, שם התשובה לאותה שאלה היתה "כן".
- אם התשובה היא: "כן רלוונטי"
- יש לעבור לשקופית הבאה

עלמא

עבן (וגם עובדה, וגם עבודה, וגם עצבים..)

למה

מה

איך

שלב ג': תהליך הניתוח

□ עובדת אל"ף:

- הספרייה עושה שימוש ברשומות זיהוי

□ שאלה:

- למה הספרייה עושה שימוש ברשומות זיהוי
 - האם הן ממלאות תפקיד במימוש מטרות הספרייה מבחינת משתמשי הספרייה
 - אם כן, מהו
 - האם הן ממלאות תפקיד בתהליכי העבודה הפנימיים
 - אם כן, מהו
 - היכן הוא משתלב ברצף העבודה הספרנית

תהליך הניתוח (2)

□ שאלה:

- האם כל סוגי הזיהויים וספריות הזיהויים משמשים לאותה מטרה
- מהי המטרה
- עבודה פנימית:
- לצורך הכנסת מידע אחיד לרשומות הביבליוגרפיות
- לטובת המשתמש בכלי הגילוי:
- השבחת איחזור המידע בכלי הגילוי

תהליך הניתוח (3)

□ שאלה:

- אילו סוגים של רשומות זיהוי יש לספרייה
 - (מה זה סוג של רשומת זיהוי?)
 - מחברים
 - נושאים
 - אחר

תהליך הניתוח (4)

□ שאלה:

- מה סטנדרט הקידוד של כל אחד מהסוגים
 - סטנדרטי ($1X_{(=not\ 9)}X$ etc.)
 - מקומי סטנדרטי ($19X$ etc.)
 - מקומי לא סטנדרטי (etc.)

תהליך הניתוח (5)

□ שאלה:

- מה מבנה המידע הנמצא בכל אחד מסוגי רשומות הזיהוי
 - סטנדרטי (תתי שדות)
 - לא סטנדרטי בעל חוקיות ברורה
 - לא סטנדרטי בעל חוקיות משתנה

תהליך הניתוח (6)

□ שאלה:

- מה עומק המידע הנמצא בכל אחד מסוגי רשומות הזיהוי
- האם הן כוללות רמיזות, הפניות, הערות מקור

תהליך הניתוח (7)

□ שאלה:

- כיצד נוצר הקשר בין הרשומות הביבליוגרפיות לרשומות הזיהוי
- בחירה ידנית של המקטלג כחלק מתהליך הקיטלוג
- באמצעות תהליכים אוטומטיים
- גם וגם

תהליך הניתוח (8)

□ שאלה:

- האם רשומות הזיהוי הן האמצעי היחיד המאפשר לממש את המטרות שהוגדרו על ידי הספרייה

□ שאלה:

- האם אנחנו באמת צריכים את כל סוגי רשומות הזיהוי בהן אנחנו משתמשים
- האם יש להן מכנים משותפים

תהליך הניתוח (9)

□ שאלה:

- כיצד משפיעות רשומות הזיהוי על איחזור המידע בכלי הגילוי של הספרייה
 - חיפוש נושאי בעברית
 - רמיזות

תהליך הניתוח (10)

□ שאלה:

- כמה זמן עובר בין סיום הטיפול המקומי ברשומה הביבליוגרפית לבין מימוש פוטנציאל האיחזור המלא שלה (הכולל את המידע המגיע מרשומות הזיהוי) בכלי הגילוי של הספרייה

עכשיו

- ברור לנו מה, למה ואיך אנחנו משתמשים ברשומות זיהוי באל"ף
- יש לבחון מה, למה ואיך מנתיבה עלמא
- יש לבחון מה, למה ואיך עלמא מאפשרת

Alma land 1

□ בעלמא יש הבדל בין ההתייחסות לקובץ זיהוי המחברים לבין ההתייחסות לקבצי זיהוי הנושאים

- יש להגדיר קובץ מחברים אחד בלבד
 - ניתן להגדיר יותר מקובץ זיהויים נושאי אחד
- רשומת זיהוי מחבר מקובץ זיהויים מקומי
מקדימה רשומת זיהוי מקובץ חיצוני

Alma land 2

□ החיבור בין רשומת הזיהוי לרשומה

הביבליוגרפית **יכול** להיעשות באמצעות F3 +
Select בזמן הקיטלוג

□ החיבור בין השדה ברשומה הביבליוגרפית

לרשומת הזיהוי יעשה **בכל מקרה** על ידי עלמא
(באופן אוטומטי) כשתימצא התאמה בין הצורה
המגיעה מקובץ הזיהויים לבין הצורה המגיעה
מהרשומה הביבליוגרפית

Alma land 3

□ קובץ הזיהויים הלאומי הרב-לשוני (מחברים + נושאים) נמצא ב-Community Zone של עלמא ברמת עדכון של –(מינוס) יום ביחס לקובץ ה"חי" NNL10

□ טווח הזמנים בין פתיחת רשומת זיהוי חדשה ב-NNL10 עדכון NL ב-CZ, חיבור אוטומטי בין הרשומות הביבליוגרפיות לרשומות הזיהוי, והגעת כל המידע לפרימו לא אמור לעלות על 48 שעות

ההחלטות שעשינו בנוגע לרשומות זיהוי בעלמא

□ הספרייה מעוניינת להמשיך להשתמש
ברשומות זיהוי

- לצורך העשרת האיחזור בכלי הגילוי
- לצורך דיוק המידע (מבנה + תוכן) המוכנס
לרשומות הביבליוגרפיות

□ לספרייה אין ענין עקרוני בהחזקת קובץ זיהויים
מקומי בעלמא לזיהויים סטנדרטיים

החלטות (2)

- הספרייה מעוניינת להמשיך להשתמש בקובץ הזיהויים הלאומי הרב לשוני (מחברים + נושאים) כקובץ הזיהויים שלה
- ספריית חיפה תמשיך ליצור רשומות מחברים ישירות ב- NNL10 כפי שעשתה באל"ף
- רשומות זיהוי מקומיות מסוג "מחבר" הקיימות באל"ף של חיפה כספריות זהויות נפרדות יעברו סטנדרטיזציה של קידוד (BIB + AUT) ויכללו בקובץ הזיהויים הלאומי NNL10

החלטות (3)

- רשומות זיהוי של נושאי ספרית הקונגרס בגרסתן הישראלית ויצירת נושאים חדשים על פי קטלוגי חיפה, ימשיכו להיות מטופלות באופן בלעדי על ידי הספרייה הלאומית
 - הספרייה תחזיק קובץ זיהויים מקומי לתזאורוס נושאי ספרות הילדים שאין להם מענה מתאים
- ב-NNL10

החלטות (4)

- הספרייה תשתמש ברשימות מבוקרות (controlled vocabularies) לצורך הכנסה מדוייקת של נתונים מקומיים לרשומה הביבליוגרפית
- למצבים בהם מטרה זו היא המטרה היחידה שלשמה נעשה שימוש ברשומת הזיהוי

מה צריך לעשות על מנת לממש את החלטות הספרייה בעלמא

- לאפשר לספרני היוצרים זיהויי מחברים גישה לאל"ף של הספרייה הלאומית
- לקדד את כל שדות הנושאים ברשומות הביבליוגרפיות ב-
2nd indicator=7
- להוסיף לכל שדות הנושאים ברשומות הביבליוגרפיות
תת-שדה \$2 עם קוד התזאורוס המתאים
- להעביר לספרייה הלאומית את הנושאים החדשים בקטלוג
חיפה על מנת לייצר עבורם רשומות זיהוי רב לשוניות

ובעצם

□ בעלמא עצמה לא צריך לעשות (כמעט) כלום
על מנת לממש את החלטת הספרייה
□ אבל...

מה צריך לעשות כשאתה חלוץ (1)

- להסדיר את תהליכי העדכון של קובץ הזיהויים מאל"ף של הספרייה הלאומית לעלמא
 - פתרונות של אל"ף לא התאימו לעלמא (COR)
 - תהליכי עדכון הרשומות בעלמא דרשו טיפול
- לטייב את איכות המידע ברשומות הזיהוי בעלמא
 - 005
 - Originating system ID

מה צריך לעשות כשאתה חלוץ (2)

□ לטפל באפשרות לשנות רשומות ביבליוגרפיות
באמצעות רשומות זיהוי מקומיות

▪ בעלמא אין correct heading נוח

□ להסדיר את רוטינות הזמנים

▪ אל"ף-עלמא-פרימו

□ להסדיר את החיבור בין רשומות הזיהוי לקובץ
הזיהויים

▪ >> פתרונות שעבדו באל"ף לא תמיד מוכרים

לעלמא<<

המלצות

- לעבוד עם קובץ זיהויים משותף (CZ) אם הוא מתאים למטרות ולאוסף הספרייה
- אם שוקלים לעבור לקובץ הזיהויים הלאומי, כדאי לבצע את התאמות ה-headings הביבליוגרפיים לצורות הרלוונטיות בקובץ הלאומי לפני המעבר לעלמא

ולהצטייד

- בסבלנות
- בחוש הומור
- ובמטריה...

